

Factsheet

Werving voor uitbuiting van personen woonachtig in zorginstellingen

Onderzoeksperiode

Opsporingsonderzoek is gestart tussen 1 januari 2022 en 1 oktober 2025

Zorginstelling

Slachtoffer is woonachtig (geweest) in een beschermde of besloten zorginstelling - exclusief asielopvang

Werving

Slachtoffer is geworven tijdens of vlak na het verblijf in de zorginstelling

66

onderzoeken

81

slachtoffers

105

verdachten

Aan de hand van zoektermen en een lijst met namen en adressen van zorginstellingen is in de registratiesystemen gezocht naar relevante opsporingsonderzoeken. Dit heeft zicht gegeven op 66 opsporingsonderzoeken, waarvan 47 naar seksuele uitbuiting, 10 naar criminele uitbuiting, 1 naar arbeidsuitbuiting en 8 opsporingsonderzoeken naar meerdere vormen van uitbuiting.

Profiel slachtoffers

84% Vrouw

15% Man

1% transgender | n = 81

■ Minderjarig ■ Meerderjarig ■ Onbekend

Leeftijd ten tijde van start van de werving

De meeste slachtoffers zijn vrouw en relatief vaak minderjarig; piek bij 16-17 jaar.

De meeste slachtoffers hebben de Nederlandse nationaliteit en/of zijn in Nederland geboren.

Profiel verdachten

17% Vrouw

78% Man

5% onbekend | n = 105

■ Minderjarig ■ Meerderjarig ■ Onbekend

Leeftijd ten tijde van start van de werving

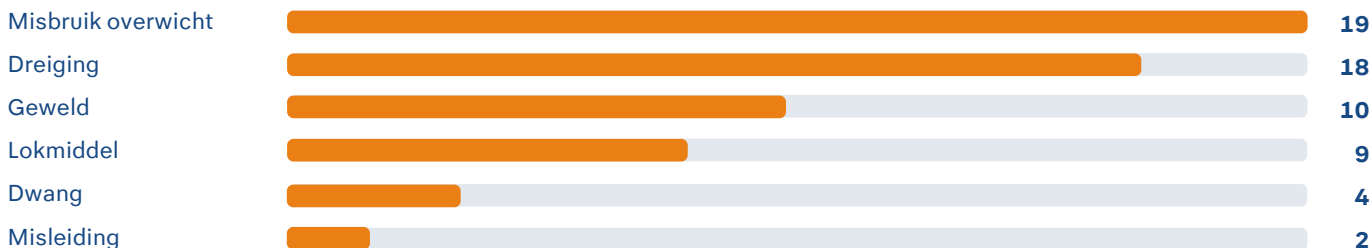

De meeste verdachten zijn man en meestal meerderjarig; piek bij 21-30 jaar.

De meeste verdachten hebben de Nederlandse nationaliteit en/of zijn in Nederland geboren.

100% van de slachtoffers is geworven door middel van het dwangmiddel misbruik kwetsbare positie, in verband met verblijf in een zorginstelling

55% van de slachtoffers heeft daarnaast te maken gehad met minimaal één ander dwangmiddel, voornamelijk misbruik van overwicht en dreiging

86% Geworven tijdens verblijf in zorginstelling

■ Geworven tijdens verblijf in zorginstelling
■ Geworven vlak na verblijf in zorginstelling

47% Offline geworven **18%** Online geworven **35%** Onbekend

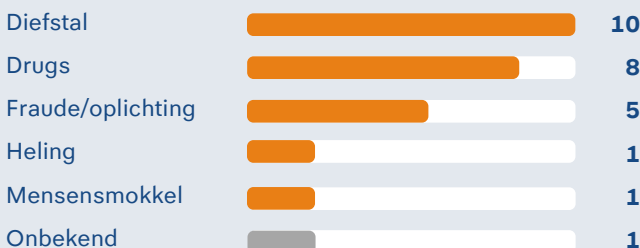
■ Offline geworven ■ Onbekend
■ Online geworven

Seksuele uitbuiting

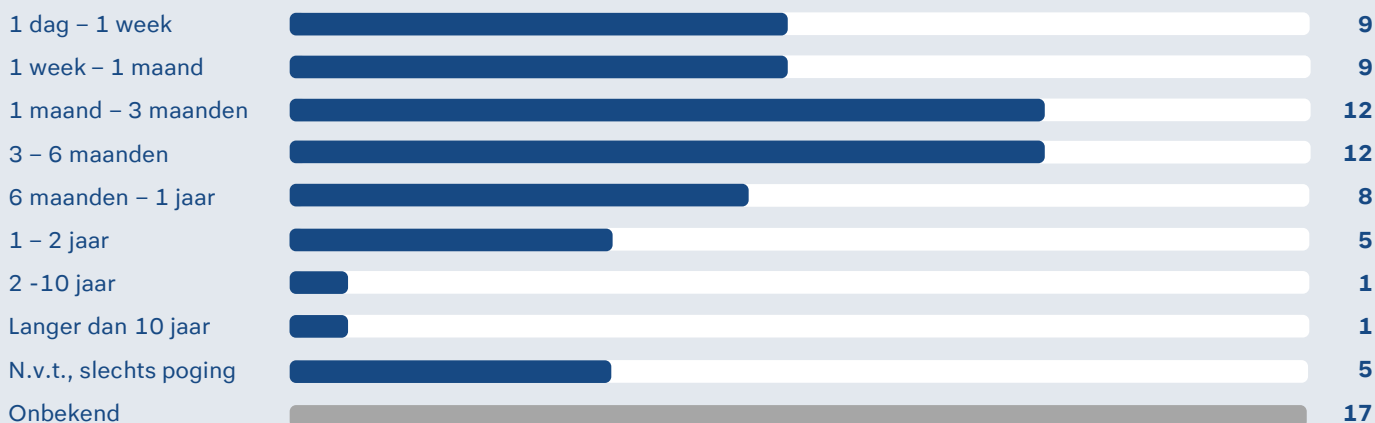

Criminele uitbuiting

Seksuele uitbuiting is de grootste categorie (84%), gevolgd door criminele uitbuiting (27%). Arbeidsuitbuiting en overige uitbuiting komen beiden éénmaal voor. Een klein deel van de personen is slachtoffer van meerdere uitbuitingsvormen (15%).

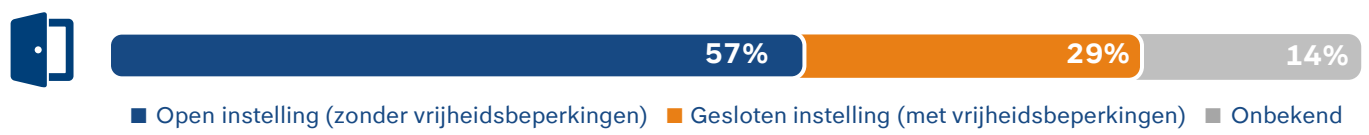
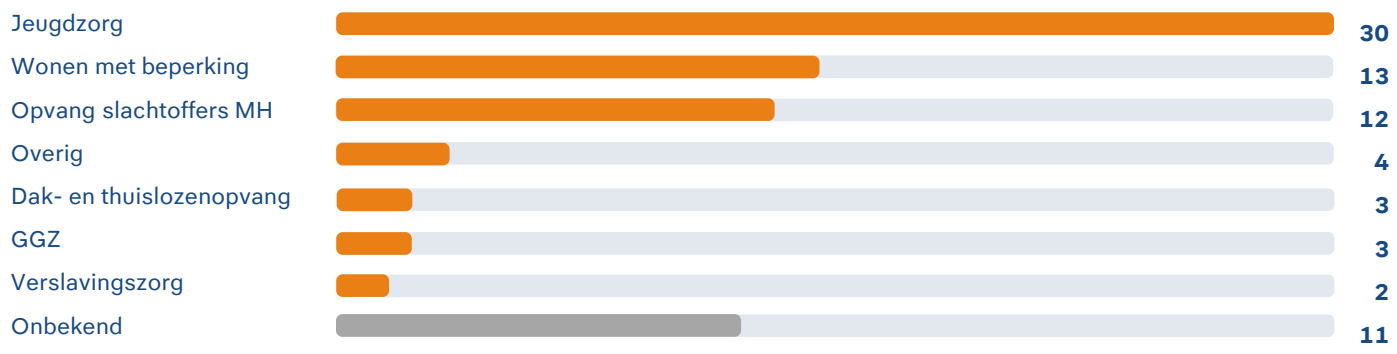
Duur uitbuiting

53%

van de slachtoffers kent meerdere kwetsbaarheden

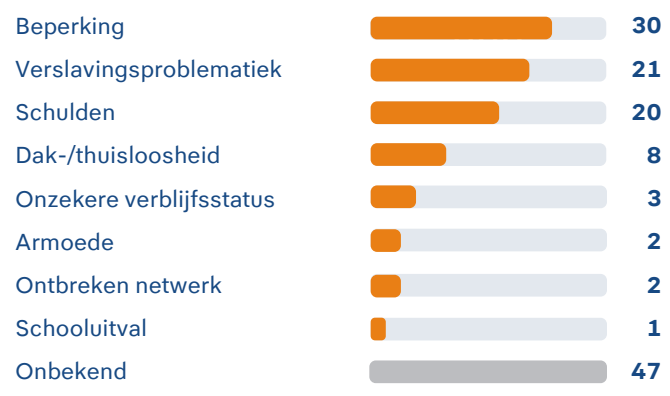
Type instellingen

Kwetsbaarheden slachtoffers

Kwetsbaarheden verdachten

Typen beperkingen

Eerder slachtofferschap

Overige typen beperkingen die minder vaak voorkomen (<5) zijn onder andere borderline, PTSS, afhankelijke persoonlijkheidsstoornis, angststoornis en depressie.

Overige relevante vormen van eerder slachtofferschap die minder vaak voorkomen (<5) zijn onder andere verwaarlozing, beperking van de persoonlijke vrijheid en aanranding.

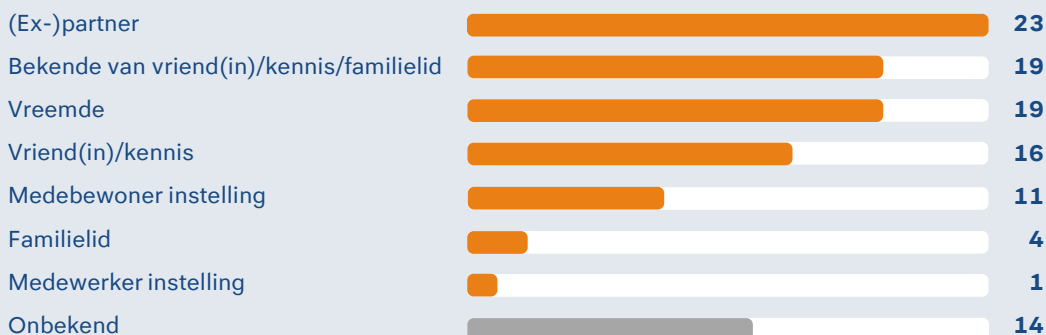
69%

van de verdachten is een bekende van het slachtoffer

56%

van de verdachten heeft méér dan 10 politie-antecedenten voorafgaand aan de uitbuitingssituatie, voornamelijk in de categorieën vermogen en geweld

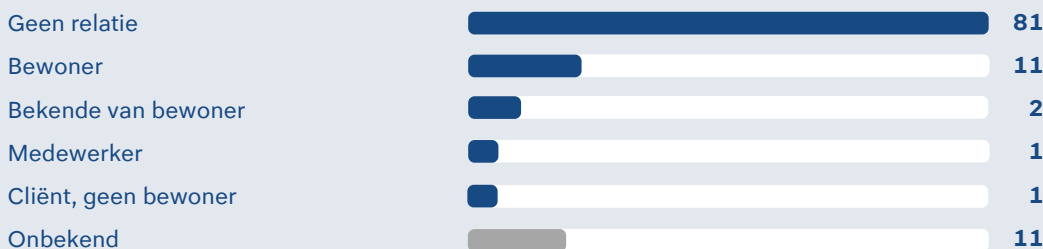
Relatie slachtoffer-verdachte

Een verdachte kan meerdere slachtoffers hebben; de verdeling is gebaseerd op 107 vastgelegde relaties.

Experts vermoeden dat zorgcriminaliteit een grotere rol speelt bij de werving voor uitbuiting in relatie tot zorginstellingen, door de betrokkenheid van criminele zzp'ers en malafide zorginstellingen, dan uit de geanalyseerde opsporingsdossiers naar voren komt.

Relatie verdachte-zorginstelling

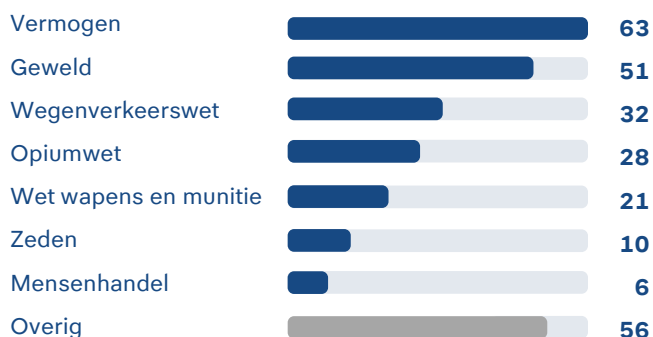
Politie-antecedenten verdachten voorafgaand aan uitbuitingssituatie

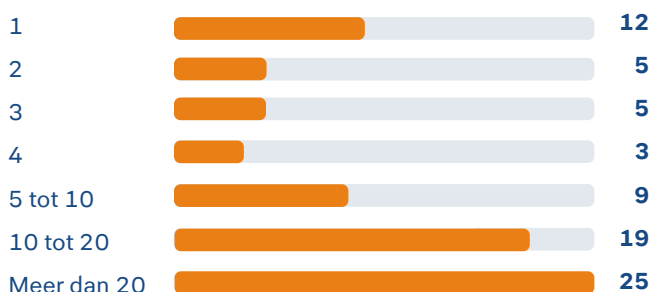
■ Ja ■ Nee ■ Onbekend

Categorieën strafbare feiten

Aantal politie-antecedenten

32%

van de slachtoffers is een korte of langere periode weggelopen voorafgaand aan of ten tijde van de werving voor uitbuiting

Signaal werving en/of uitbuiting onderkend door zorginstelling

■ Ja ■ Onbekend ■ Niet van toepassing

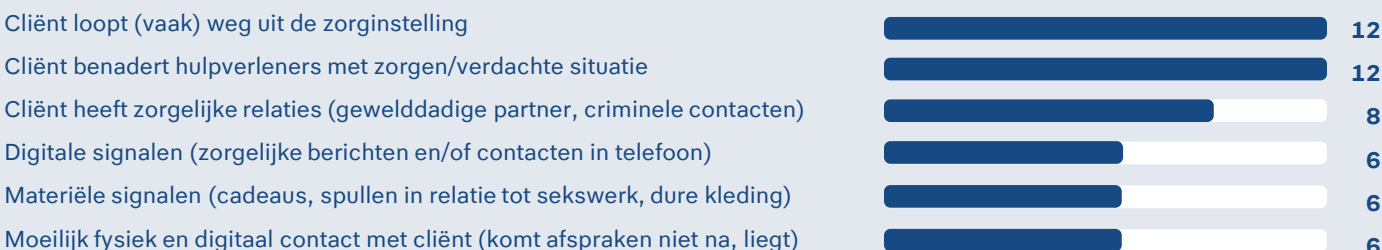
Toelichting categorie ■ Onbekend

Uit het dossier blijkt niet of de zorginstelling signalen heeft onderkend, dit is ook onduidelijk in situaties waarin slachtoffers voor een korte periode zijn weggelopen.

Toelichting categorie ■ Niet van toepassing

Slachtoffers zijn voor langere periode vermist of niet meer woonachtig in de zorginstelling ten tijde van de werving.

Soorten onderkende signalen

Andere soorten signalen die minder vaak zijn onderkend (<3) zijn fysieke signalen (lichamelijke klachten en zuigzoenen), eerder slachtoffer-/daderschap mensenhandel, verdachte situaties rondom de zorginstelling en anonieme tips aan de zorginstelling.

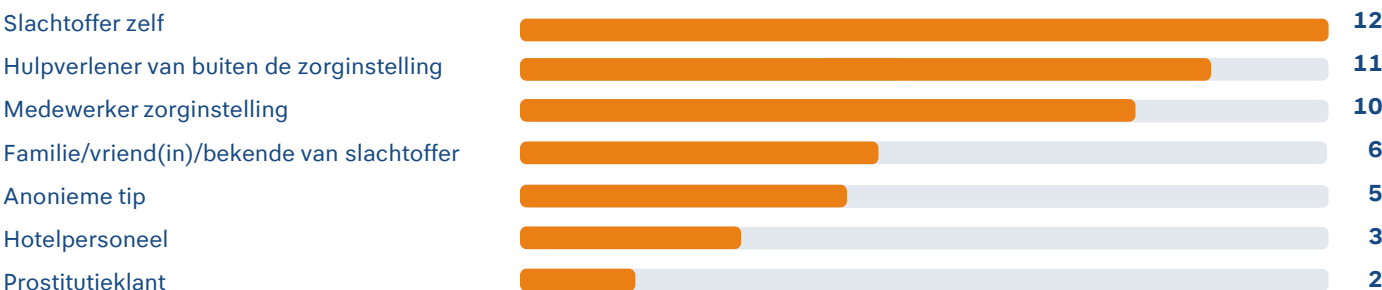
Melding signaal uitbuiting

■ Intern politieonderzoek ■ Externe melding aan politie ■ Combinatie

Externe melding aan politie

Colofon

Deze factsheet hoort bij het onderzoeksrapport 'Werving voor uitbuiting van personen woonachtig in zorginstellingen'. Dit is een vertrouwelijke publicatie, beschikbaar voor de partnerorganisaties van het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM).

